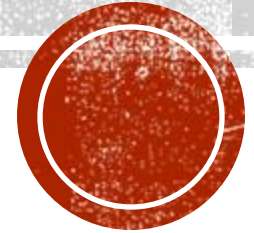

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN REKABETE ETKİSİ

Duru Salık

Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

3. Sınıf

İÇİNDEKİLER

- Gümrük Birliği Nedir?
- Gümrük Birliği'nin İşleyiş Mekanizması
- Rekabet Kavramı ve Rekabet Gücü
- Gümrük Birliği'nin Rekabete Olumlu Etkileri
- Gümrük Birliği'nin Rekabete Olumsuz Etkileri
- Türkiye-AB Gümrük Birliği ve Rekabet
- Gümrük Birliği'nin Rekabet Üzerine Etkisi
- Kaynakça

GÜMRÜK BİRLİĞİ NEDİR?

- Gümrük Birliği, taraflar arasındaki ticarete mevcut gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve miktar kısıtlamalarıyla, her türlü eş etkili tedbirin kaldırıldığı ve ayrıca, birlik dışında kalan üçüncü ülkelere yönelik olarak da, ortak gümrük tarifesinin uygulandığı bir ekonomik entegrasyon şekli olarak tanımlanmaktadır.

1) Gümrük Birliği'nin Temel Amaçları Şu Şekildedir;

- Ticaretin Serbestleşmesi: Üye ülkeler arasında mal ve hizmetler üzerindeki gümrük vergilerini kaldırmak ve kotaları ortadan kaldırmak.
- Ortak Dış Gümrük Politikası: Üye ülkelerin üçüncü ülkelere uyguladığı gümrük tarifelerinde ortak bir politika belirlemek.
- Ekonomik İşbirliği ve Entegrasyon: Üye ülkeler arasında üretim, yatırım ve ekonomik faaliyetleri teşvik etmek, böylece ekonomik büyümeyi artırmak.
- Rekabeti Artırmak: Üye ülkelerdeki firmaların daha rekabetçi hale gelmesini sağlamak.
- Tüketici Yararını Artırmak: Daha fazla mal ve hizmetin, daha düşük maliyetle üye ülkelerde tüketicilere sunulmasını sağlamak.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN İŞLEYİŞ MEKANİZMASI

1) Üye Ülkeler Arasında Gümrük Vergilerin Kaldırılması;

- Gümrük Birliği'ne dahil ülkeler, birbirlerinden ithal edilen mallardan gümrük vergisi almaz. Böylece mallar, üye ülkeler arasında serbestçe dolaşır.
- Bu durum, ticaret hacmini artırır ve firmalar arasındaki rekabeti güçlendirir.
- Örnek, Türkiye ile AB ülkeleri arasında sanayi ürünlerinde gümrük vergisi yoktur

2) Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) Uygulaması;

- G.B üyeleri, üçüncü ülkelere karşı aynı gümrük vergilerini uygular. Bu ürün hangi ülkeden girerse girsün, aynı vergiye tabi olur.
- Amaç, haksız rekabeti ve ticaret sapmasını önlemek.

3) Ticaret Politikası Savunma Araçları;

- Damping, sübvansiyon ve aşırı ithalat durumlarında: anti-damping vergileri, telafi edici vergiler ve koruma önlemleri uygulanabilir
- Bu araçlar, iç piyasayı korurken rekabetin tamamen ortadan kaldırılmasını önler.

REKABET KAVRAMI VE REKABET GÜCÜ

- Mal ve hizmet piyasalarındaki girişimcilerin serbest ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış ifade etmektedir. Rekabet Kurulu ise piyasa ekonomisinin temelini oluşturan rekabet, arz ve talep edenlerin pazar koşullarında serbest bir şekilde bir araya gelmesini sağlayarak, toplumun sınırlı kaynaklarını etkin biçimde dağılmasını ve verimli şekilde kullanarak, mal ve hizmetlerin kaliteli ve en uygun fiyatla tüketicilere temin edilmesini gerçekleştirmesi olarak tanımlamıştır.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN REKABETE OLUMLU ETKİLERİ

- 1) Rekabetin Artması ve Verimlilik; Firmalar daha fazla rakiple karşılaşır ve verimsiz işletmeler elenir, maliyet düşürme ve kalite artırma zorunlu hale gelir.
- 2) Tüketici Lehine Fiyat ve Kalite; Artan rekabet → daha düşük fiyatlar
- 3) Ölçek Ekonomileri; Daha büyük pazara erişim sayesinde firmalar daha büyük ölçeklerde üretim yapar.
- 4) Teknoloji Açısından; Yabancı firmalarla rekabet, teknolojik yenilenmeyi teşvik eder ve Ar-Ge ve inovasyon yatırımları artar.
- 5) Uluslararası Rekabet Gücü; Firmalar küresel pazarlara uyum sağlar, ihracat kapasitesi ve rekabetçi firma sayısı artar.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN REKABETE OLUMSUZ ETKİLERİ

- 1)Zayıf Sektörlerin Elenmesi;Özellikle koruma altında büyümüş sektörler rekabete dayanamayabilir,KOBİ'ler ve teknoloji seviyesi düşük firmalar zarar görebilir.
- 2)İşsizlik Riski;Rekabete dayanamayan firmaların kapanması → iş kayıpları ve yapısal dönüşüm süreci sosyal maliyet yaratır.
- 3)Gelişmiş Ülke Firmalarının Baskınlığı;Sermaye, teknoloji ve marka gücü yüksek firmalar pazarı domine edebilir ve yerli firmalar pazar payı kaybı yaşayabilir.
- 4)Dış Ticaret Açığı Riski;İthalat hızla artarken ihracat aynı hızda artmazsa rekabet dengesi bozulabilir.

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ VE REKABET

- Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta, geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.
- Gümrük Birliği'nin tamamlanmasıyla Türkiye, AB'nin 1971'den bu yana tek taraflı olarak uyguladığı biçimde, AB'den gelen sanayi ürünlerine yönelik tüm gümrük vergilerini ve eş etkili tedbirlerini ortadan kaldırmıştır. Ayrıca, uygulanan miktar kısıtlamalarına da son verilmiştir.
- Bu kapsamda, sanayi ürünleri itibarıyla üçüncü ülkeler için Gümrük Birliği öncesinde %16 seviyesinde olan ortalama koruma oranı, 2011 yılı İthalat Rejimi kapsamında %4,2 seviyesine gerilemiştir.
- Bu çerçevede, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) uyarınca, Gümrük Birliği'nin düzgün işleyişini sağlamak ve ortak ticaret politikasını uygulamak üzere, ithalat ve ihracata ilişkin ortak kurallar, kotaların yönetimi, dumpingli veya sübvansiyonlu ithalat karşı koruma, tekstil ithalatına ilişkin otonom düzenlemeler, dahilde ve hariçte işleme rejimleri AB ile uyumlu hale getirilmiştir.
- Buna ek olarak, Gümrük Birliği çerçevesinde, AB'nin tercihli ve otonom rejimlerine uyum devam etmektedir.
- Bu itibarla, şimdiye kadar Türkiye 16'sı yürürlükte olmak üzere toplam 27 adet Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalamıştır. Diğer taraftan, pek çok ülke ve ülke grupları ile müzakereler ve müzakerelere başlama çabaları devam etmektedir.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN REKABET ÜZERİNE ETKİSİ

Gümrük Birliği ile üye ülkeler arasında oluşturulan ortak tarife ve kotalar sayesinde yerli üreticiler dış rekabete açılmış olurlar ve bu sayede ülke içindeki eksik rekabetçi oluşumlar ortadan kalkarak piyasaların etkin bir şekilde çalışmalarının önü açılmış olur. Düşük verimle çalışıp kalitesiz mallar üreten işletmeler zamanla açılan yeni pazarların rekabet etkisiyle zamanla ya piyasadan silinirler ya da rekabet edecek konuma gelirler. Bu sayede her üye serbest piyasa koşullarına uyarak karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu alanlara yönelir. Buna karşın uzun vadede Gümrük Birliği'nin Türk ticaret ve rekabet politikalarının AB ile uyumunu öngörmesi ve AB rekabet politikalarının çok büyük bölümünün Türkiye'yi de kapsaması nedeniyle, Türk ekonomisinde kapsamlı kurumsal değişiklikler meydana getirecektir. Özellikle rekabet kuralları ile fikri mülkiyet haklarının korunması alanlarındaki Türk mevzuatının iyileştirilmesi sonucunda, Türkiye'de ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi için daha uygun mevzuat çerçevesi olacaktır.

**HTTPS://YOUTU.BE/7VVQDUDFRZY?Si=J-
Zi6ASCXGZi2LHK**

KAYNAKÇA

- Ekodialog. (t.y). Rekabet kavramı ve rekabet nedir.
<https://www.ekodialog.com/Konular/rekabet-kavrami-rekabet-nedir.html>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (t.y). Türkiye-AB Gümrük Birliği.
<https://www.mfa.gov.tr/turkiye-ab-gumruk-birligi.tr.mfa>
- <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/avrupa-birligi/gumruk-birligi>
- Atmaca R. (1995). GÜMRÜK BİRLİĞİ'nin Dış Ticaretimize Etkisi, Ankara, Gümrük Birliği Dergisi, 17(3): 100-102

